N°. 2047. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 17 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

Bedriegen alle teekenen niet, dan zijn de Regeringen van de landen, waarover de kerkelijke provincie van den Bovenrijn verspreid is, Baden en Nassau uitgezonderd, tot betere inzigten gekomen, dan zij in hun laatste antwoord op het Memorandum van het episkopaat der genoemde provincie aan den dag legden. Wij meenen in staat te zijn met volkomene zekerheid te kunnen berigten, dat de Regering van Wurtemberg zich betreffende alle hangende geschilpunten met den Bisschop van Rottenburg verstaan heeft, en niet zonder grond mag men zich met de hoop vleijen, dat Pruissen, voor Hohenzollern, aan de Katholieken weldra alle regten zal toekennen, welke hunne geloofsgenooten onder zijnen scepter genieten, en dat de Regeringen van Hessen-Kassel en Hessen-Darmstadt het voorbeeld van die van Wurtemberg volgen zullen. Zoo schijnt dan de nederlaag van het Jozefismus op het punt van, in een zijner laatste schuilhoeken, waar het zich op de listigste wijze vastgenesteld had, voltrokken te worden en mag het oogenblik nabij geacht worden dat het, door maatregelen van vervolging, bijna nergens dan in Baden en Nassau van zijn rampzalig bestaan blijk zal geven. Dat het ook daar eene zekere nederlaag te gemoet gaat, ondanks het boos geweld, waarmede het zich zoekt te handhaven, is onmiskenbaar voor een ieder, die de geschiedenis van Christus' Kerk op aarde raadpleegt en de teekenen der tijden gadeslaat. Tegen den zachten maar onverzettelijken weerstand van het apostoliesch *Non possumus* — achttien eeuwen hebben het bewezen — is geen geweld bestand.

Wanneer echter de Regeringen van Baden en Nassau den noodlottigen door hen betreden weg blijven bewandelen en voortdurend gehoor weigeren aan de stem des regts en aan de waarschuwingen van hen, welker pligt het is, wat ook gebeure, tegenover het despotismus pal te staan, op welke wijze alsdan aan de zaak Zijner Kerk door God de zegepraal over het onregt zal geschonken worden, is met geene mogelijkheid te voorzien. Troostrijk en bemoedigend is het, dat het volk-zelf, bij de felste uittartingen en welke middelen door onruststookers en zelfs door handlangers der Badensche Regering in het werk gesteld worden om het tot daden van verzet aan te vuren, volkomen rustig en lijdzaam blijft aan het vermanend woord zijns herders, dat door het onregt aan de Kerk gepleegd, het volk niet ontheven wordt van de verpligting van onderdanig te zijn, in alles wat niet door het geweten verboden wordt, aan de gestelde magten. Zoo het volk, en wij wenschen het van ganscher harte, onderworpen blijft aan die vermaning, welke zijne priesters niet ophouden, te midden der vervolging en zelfs op het eigen oogenblik dat zij naar de kerkers gesleept worden, te herhalen, dan is het niet te verwachten dat de verontwaardiging eener tot het uiterste gedrevene bevolking het orgaan zal zijn, waarin het Godsgerigt zijn oordeel over eene verblinde Regering zal uitspreken. Zal zij daarom echter aan dat oordeel ontgaan? Wij duchten dat het vreeselijker zal zijn, naarmate de Badensche en Nassausche bureaukratiën hardnekkiger zich betoonen in hunne verguizing van het regt der Kerk, en naarmate zij zich door het rustig gedrag des katholieken volks zich tot grooteren euvelmoed geregtigd zullen achten. De Aartsbisschop van Freiburg, toen alle kans hem ontzegd was om van de Regering, waarin hij in het tijdelijke onderdanig is, regt te erlangen, heeft zich beroepen op den H. Stoel, heeft zich beroepen op Godzelven: de H. Stoel heeft daarop uitspraak gedaan en zijn gedrag den hoogsten lof waardig geheeten. Op die uitspraak van den H. Stoel zal de sanktie des Hemels niet uitblijven, en, herinneren wij ons, hoe geducht de verbolgenheid van God het vonnis van Zijnen plaatsvervanger op aarde gewoon is te bevestigen, dan is het te vreezen dat schrikkelijk zal zijn de wraakneming des Allerhoogsten over de verguizingen en de beschimpingen, waaraan op dit oogenblik Zijne Kerk blootstaat.

Eene enkele aanmerking nog, alvorens van het heden besproken onderwerp af te stappen. Dat de Kerk in de landen, waar zij thans in Duitschland vervolgd wordt, eene schitterende zegepraal te gemoet gaat, is niet te miskennen. Opmerkelijk echter is het in welke mate de onkatholieke tolken der openbare meening hier en overal vreemd blijven aan elke poging om haar, waar haar regt blijkbaar met voeten wordt getreden, in haar regt te handhaven. Hoe dit verschijnsel te verklaren is, zij in het midden gelaten. Is het haat jegens de Kerk, is het eene volslagene verstomptheid van alle regtsgevoel, ten gevolge waarvan nagenoeg alle dagbladen, van welke kleur ook, de katholieke uitgezonderd, partij kiezen voor de vervolgers tegen de vervolgden? Nog eens, wij laten het verschijnsel, schoon het tot vele beschouwingen van ernstigen aard aanleiding zou kunnen geven, op dit oogenblik onbesproken. Dit slechts mogen wij niet in gebreke blijven onder de aandacht te brengen van onze lezers, dat zij uit de houding der onkatholieke pers kunnen afleiden, hoe opregt gemeend hare betuigingen zijn van eerbied voor de regten der Kerk. Eerbiedigde zij die regten, welke schoonere gelegenheid om van hare gevoelens blijk te geven, dan die, welke haar aan de hand wordt gedaan door eene Regering, die niet minder dan tweehonderd priesters in de gevangenis werpt en nog eenige honderden meer met geldboeten straft, omdat zij gehoorzaam zijn aan hunnen Bisschop, die verklaart dat de vervulling van de eischen der Regering de vernietiging zou zijn van het regt der Kerk? En echter, terwijl zulke daden van godsdienstvervolging gesteld worden, zwijgt de bedoelde pers! Met dat zwijgen doe elk zijn voordeel.

Bepaaldelijk met het zwijgen der orthodoxe pers hier te lande, die door die van Pruissen, het zij tot der laatste eer gezegd, beschaamd wordt. De *Kreuzzeitung* toch, de *Freimüthige Sachsen-Zeitung*, het *Volksblatt* van *Nathusius* en *Leo*, die alle begrijpen voor het minst, waarop eene vervolging als die der Badensche en Nassausche bureaukraten moet uitloopen. Zij begrijpen dat zij daarom slechts anti-katholiek is, omdat zij in den grond revolutionnair is, en dat zij, na eerst tegen de Katholieken hare wapenen gerigt te hebben, ze al heel spoedig tegen alle pozitieve godsdienst keeren zou. Zij weten immers, wat onlangs door den voormaligen Badenschen minister Winter als het programma der bureaukraten afgekondigd werd. Hij sprak den Katholieken aan volgenderwijze:

»Uwe symbolen gaan mij niets aan, gij vormt een magt die tot niets anders dient dan om der menschen geest aan banden te leggen; wij dulden geen ander geloof dan den *Bijbel*; in dat boek kan ieder zoeken wat hij noodig heeft. *Preekt aan uw boeren dat zij aan hunne overheden in alles onderdanig moeten wezen*, *maar* LAAT TOCH DIE VERSLETEN LEER BLIJVEN VAN EEN DRIEËENHEID EN VAN HET BLOED VAN JEZUS CHRISTUS. Er is niemand meer, die er door gesticht wordt, niemand die er zich gelukkig over gevoelt.

»Denkt gij dan dat wij langer eene geestelijkheid naast den Staat zullen dulden? De Kerk moet zich oplossen in de school. Wij (de ministers) zijn de geestelijkheid, en gij hebt niets anders te doen dan te preeken 'tgeen wij bevelen; welnu, *uwe leerstellingen veroordeelen wij*."

De geloovige Protestanten in Duitschland houden zich deze woorden voor den geest en ondersteunen dienvolgens, althans in eenige van hunne bladen, den edelen en onvertsaagden Hermann von Vicari: ei, waarom hunne geloofsverwanten in Nederland zich ingenomen betoonen met eene Regering, die vooruitzet van de »versletene leer van de Drieëenheid en van het bloed van Jezus Christus" niets meer te willen hooren?

Wij ontleenen aan de *Emancipation* de volgende opmerkelijke plaats, voorkomende in een artikel, onderteekend door den zeer gunstig bekenden publicist A. Hauman:

Eenige dagen geleden, gelijk men weet, was er sprake van de aftreding der ministers. Ontslag is aangeboden geworden vervolgens weer herroepen. De *Observateur* heeft gemeld dat de prins van Chimay aan het hoofd van ons gezantschap te Parijs was geplaatst, dat echter de *Indépendance* zich gehaast heeft te ontkennen den dag vóór dien toen de *Moniteur* berigtte, dat de Prins van Chimay den last had ontvangen den Keizer der Franschen een eigenhandigen brief van den Koning der Belgen over te geven.

Ons gezantschap te Parijs, zou de oorzaak zijn der beroering, welke de sluimerende sfeer van het gezag gegalvanizeerd heeft; 't is dat gezantschap dat de bereidvaardige *Indépendance* en den onverzettelijken *Moniteur* in tweespalt heeft gebragt.

Algemeen verwondert men zich sedert lang, dat onze diplomatische post in omstandigheden, die men zoo niet als netelig althans als zeer moeijelijk moet beschouwen, vervuld wordt door een agent, die in onze zaken nooit dan eene zeer ondergeschikte rol heeft gespeeld. Niets kan, in de gesteldheid van den heer F. Rogier, voor het zedelijk en politiek gezag in de plaats treden dat hem ontbreekt. Door hem aan 't hoofd van ons gezantschap te behouden, zoude men mitsdien het bestuur onzer zaken in betrekkelijk onbekwame handen laten. 't Zou niet alleen gebrek aan bekwaamheid, maar tevens mangel aan natuurlijke voorzigtigheid zijn, die, wanneer het diplomatische onderhandelingen betreft, voorschrijft een met de zaken volkomen bekenden agent te kiezen, in staat om ze te begrijpen en die bovenal op zijne tegenstanders een invloed kan oefenen, bestaande in een verheven verstand, schitterende talenten, en onbetwistbaar politiek gezag; kortom, een grondbeginsel in de diplomatie is, dat agenten, met onderhandelingen belast, sijmpathie verwekken bij de gouvernementen, waarmede zij in aanraking komen.

En, zouden wij te veel zeggen door te beweren dat de Belgische minister te Parijs, aan geene der voorwaarden beantwoordt, welke wij hebben opgesomd?

Ware het niet mogelijk onder onze diplomaten of in de rijen van staatkundige personen welke elkander in het Departement van Buitenlandsche Zaken zijn opgevolgd, een agent te vinden die aan de vereischte voldeed, welke wij duidelijk hebben aangewezen?

In de ernstige gesteldheid waarin wij zijn, te midden der diplomatiesche verwikkelingen welke uit 1848 geboren werden en sedert niet verminderd zijn, zou in die gesteldheid ons gouvernement te vergeefs een beroep op onze politieke vermaardheden gedaan hebben?

Heeft men de zending naar Parijs aangeboden?

Aan den prins van Ligne, die reeds met glans den post van ambassadeur te Parijs vervuld heeft.

Heeft men ze den geëerden Heer Lebeau aangeboden, die, door eene langdurige ondervinding, in de zaken doorkneed, door de belangrijkheid der rol welke hij in 't begin dezer regering vervulde en door den roem zijner parlementaire loopbaan te Parijs, een grooten en heilzamen invloed zou gehad hebben?

Aan den heer Van de Weijer, wiens betrekking tot den Prins Louis Bonaparte bekend is, wiens voorzigtige woorden geschat worden en die ten aanzien der Oostersche zaken en tengevolge zijner betrekkingen met staatsmannen in Engeland, aan België misschien sympathiën zou hebben bezorgd, waarvan men zich nu te Parijs heeft in 't bezit gesteld?

Heeft men de medewerking verzocht van de heeren Deschamps en Nothomb, die, hoewel zeer parlementair, bewijs van groote zaakkennis gegeven hebben, bijzonderlijk bij gelegenheid van het traktaat met het Zollverein van 1 September 1844, een traktaat dat vinnig door de heer Devaux en zijne politieke vrienden, in 1844 bestreden werd en dat het tegenwoordige kabinet, en ook het ministerie Roger, te vergeefs naar het schijnt, hebben trachten te hernieuwen?

Heeft men de medewerking ingeroepen van den geëerden Prins van Chimay wiens naauwe betrekking met het hof der Tuilerien bekend is, die, in 't bezit van veel gematigdheid in zijne zienswijze, van eene regtzinnige politiek, van het vertrouwen eener aanzienlijke fraktie der Kamers, aan het hof van den Keizer der Franschen den invloed zou hebben te weeg gebragt, dien een verheven maatschappelijk standpunt en rijkdom verzekeren?

Heeft men de vaderlandsliefde van den achtbaren heer Lehon ingeroepen, die langen tijd de Belgische legatie te Parijs bestuurd heeft en wel in zeer netelige omstandigheden? Heeft men dien post te Parijs aan den heer de Muelenaere aangeboden, die men als den voorzigtigen leidsman onzer diplomatie kan beschouwen? Van dat alles heeft men niets gedaan.

Men heeft in het *Statu quo* berust, men heeft tijd verloren laten gaan, de omstandigheden zich laten verergeren, de wederzijdsche betrekkingen onaangenaam laten worden; men heeft te Parijs het denkbeeld doen wortel schieten, dat ons gouvernement niet weet wat het wil; dat het gaat werwaarts de wind het drijft! en eenmaal

het kabinet ontwakende, zal het erkennen dat het te laat is om het kwaad te herstellen, dat het of door luiheid of door onbekwaamheid veroorzaakt heeft; dan zullen wij de vruchten plukken dier spoorlooze politiek welke zonder steun in de Kamers, zich willoos laat medesleuren door de gebeurtenissen, zonder zelve te kunnen voorzien, zonder gebruik er van te maken of ze te beheerschen.

Door de kamer van koophandel en fabrieken te 's Hage is aan Zijne Majesteit den Koning het volgend adres ingediend:

»Sire! Het grootsche denkbeeld om alle natiën tot eenen industriëlen wedstrijd uit te lokken, is door de uitkomst zoo zeer geregtvaardigd, de proef in 1850 te Londen genomen, is zoo boven verwachting geslaagd, dat het houden van algemeene nijverheids-tentoonstellingen waarschijnlijk eene der blijvende instellingen der beschaafde wereld worden zal. Althans, om niet te gewagen van New-York, het voorbeeld door Engeland gegeven zal reeds in 1855 op niet minder reusachtige schaal, te Parijs worden nagevolgd, en wanneer ook daar weder de ervaring haar zegel op de onderneming drukt, mag men veilig voorspellen, dat in de toekomst de andere groote steden van het vaste land mede niet zullen achterblijven, maar zich even naijverig zullen betoonen en trachten haren rang staande te houden.

»In dit vooruitzigt wordt het van overwegend belang voor kleinere staten, die hunnen steun moeten zoeken, niet in het gewigt dat zij werpen kunnen in de schaal des oorlogs, maar in zedelijke kracht, zich te gewennen daar, waar de oogen der gansche handelswereld op hen rusten, hun aanzien met de uiterste inspanning te bewaren en des noods zich daarvoor zware opofferingen te getroosten. De indruk echter, door de Londensche tentoonstelling achter gelaten, is helaas voor ons niet gunstig geweest. Bij al hetgene er hem hield opgetogen, kon de Nederlandsche bezoeker de smartelijke gewaarwording niet onderdrukken, dat hij, voor het eerst, over het dierbaar Vaderland had leeren blozen. De voorname schuld lag toen voorzeker aan het nieuwe der zaak. Maar andere oorzaken werkten mede. De Nederlandsche fabrijkant, schroomvallig en omzigtig van aard, waagt zich in den vreemde niet gaarne, als hij het bestier zijner Regering mist en niet weet dat hare zorg hem voortdurend omringt en beschermt. Ook hierin, men mag het niet verzwijgen, stond hij te Londen bij zijne medemingers achter. Zal, wat daar werd verzuimd, te Parijs worden hersteld, dan mag ook deze omstandigheid niet uit het oog worden verloren. Daarom rekenden wij het van onzen pligt reeds nu de aandacht van Uwe Majesteit eerbiedig hierop te vestigen. Want betaamt het ons niet op te noemen, welke de maatregelen zijn die behooren te worden genomen, toch mogen wij, in vol vertrouwen op de wijsheid Uwer Majesteits regering, er op aandringen, dat die maatregelen zoo vroegtijdig worden beraamd en ter kennisse van het publiek gebragt, dat de Nederlandsche industrie geen oogenblik aan kunne twijfelen of hij zal te Parijs, wat de ondersteuning zijner Regering betreft, volkomen kunnen mededingen met de meest bevoorregte en magtigste natiën.

»De Kamer durft deze wenschen met het meeste vertrouwen ontboezemen, omdat zij de overige Kamers van koophandel en fabrijken over haar voornemen heeft geraadpleegd en van de 39 wier gevoelen zij mogt vernemen 28 verklaard hebben, daaraan hare volkomene goedkeuring en ondersteuning te schenken. Het zijn de Kamers te Bergen op Zoom, Boxmeer, Breda, Tilburg, Zutphen, Delfshaven, Delft, Gorinchem, Gouda, Alkmaar, Amsterdam, Haarlem, Zaandam, Goes, Vlissingen, Amersfoort, Leeuwarden, Harlingen, Sneek, Almelo, Delden, Deventer, Goor, Oldenzaal, Meppel, Maastricht, Roermond en Eindhoven.

»De Kamers te Zutphen, Vlissingen en Sneek hebben daarvan zelfs doen blijken door afzonderlijke adressen van adhaesie, hierbij als bijlagen overgelegd; terwijl ook die te Alkmaar, Amersfoort en Deventer zich de nadere indiening van soortgelijke adressen hebben voorbehouden.

»'t Welk doende enz.

»10 Januarij 1854.

»*De Kamer van Koophandel en Fabrijken te 's Hage*,
»J. P. VARKEVISSER, *Voorzitter*.
»J. KOPPEYNE VAN DE COPPELLO, *Sekretaris*."

Naar men verneemt zijn, na de indiening van dit adres, nog adhaesien ingekomen aan de Kamers van Utrecht, Winschoten en Enschede.

Men schrijft ons uit Zwolle, dd. 14 Jan., dat aan de Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo door H. M. onze geëerbiedigde Koningin, voor de aanstaande te houdene verloting te dezer stede, is geschonken een prachtig desert-servies.

Algemeen is men van oordeel, dat de Heer van Hall een meesterlijken politieken zet heeft gedaan door zich met de portefeuilles der beide gewigtige departementen van binnenl. zaken en financien te belasten. Men zegt namelijk dat hij spoedig na het bijeenkomen der Kamers eene belangrijke wijziging in ons belastingstelsel zal voorstellen, en, bijaldien dat voorstel de goedkeuring der wetgevende magt niet mogt wegdragen, zijn ontslag zou nemen als minister van financien, maar als minister van buitenl. zaken in het kabinet zou blijven.

Wat de voordragt zelve betreft, sommigen meenen te weten, dat zij strekken zal tot wijziging en gedeeltelijke afschaffing van den accijns op de brandstoffen en de belasting op het personeel. Men brengt met die voordragt ook de benoeming van den heer Boeije in verband, die, naar men wil, een ontwerp van een geheel nieuw belastingstelsel aan den minister zou hebben onderworpen. Die berigten schijnen tamelijk met elkander in strijd; beiden echter worden door in den regel goed onderrigte personen medegedeeld.

(*Dagblad van Overijssel*.)

Z. M. heeft 1°. aan P. C. Swaan eervol ontslag verleend als ontv. der dir. bel. te Bergen op Zoom, behoudens aanspraak op pensioen; voorts zijn de beide ontvangkantoren der dir. bel. van de in- en uitg. regten en akc. te Bergen op Zoom, vereenigd tot één kantoor en is tot ontv. van hetzelve benoemd G. M. de Plönnies; 2°. eervol ontslag verleend aan E. Frank, als adj.-komm. bij het dep. van Buitenl. Zaken, en hem den titel toegekend van kommies; voorts tijdelijk eervol ontslagen D. Bruijning, werkzaam aan dat dep., met den titel van adj.-komm., onder toekenning van een wachtgeld; zijnde verder de eerste klerken G. H. van den Toorn en J. L. M. van Bronkhorst benoemd tot adj.-komm. bij genoemd dep.

Z. M. heeft 1°. benoemd tot regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, Mr. E. Linteloo de Geer, advokaat aldaar; 2°. herbenoemd tot derzelver tegenwoordige funktien en bij kontinuatie aangesteld de navolgende titularissen, als tot plaatsvervangende kantonregters: te 's Bosch, L. J. Sassen; te Tilburg, H. Vreede Pz.; te Harderwijk, Mr. G. A. de Meester; te Geldermalsen, J. J. G. van Everdingen; te Delft, Mr. J. van Kuijk; te Medemblik, C. J. Merens; te Zierikzee, Jhr. Mr. J. F. Schuurbeque Boeije; te Holwerd, D. Hartman; te Harlingen, Mr. G. Schot; te Oldenzaal, C. W. Eekhout en te Winschoten, Mr. J. S. G. Koning. 3°. tot kantonregters: te Grave: A. J. van der Locht; te Lochem, Mr. J. F. H. van der Feltz; te Groenlo, Mr. H. J. Swaving; te Terborg, Mr. L. H. W. Losecaat Vermeer; te Sliedrecht, Mr. A. P. Weggeman Guldemont; te Amsterdam n°. 3, Mr. W. Serrurier; en te Cortgeen, Mr. J. G. de Backer.

Heden wordt van regeringswege ten behoeve der Kamers van Koophandel en Fabrieken, vermeld bij § 2 der cirkulaire in de *Staats-Courant* van 29 Junij 1852, verzonden eene opgave wegens den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannië, over de maand, en de elf maanden eindigende den 5 December 1853.

Volgens berigten van den Gouverneur van Suriname, zijn de aldaar met Zijner Majesteits transportschip *Merwede* van Java aangebragte Chinezen, ten getale van 14 (zijnde er gedurende de reis 4 overleden), dadelijk na aankomst vervoerd geworden naar de gouvernements-plantagie Catharina Sophia, alwaar zij bestemd waren, om als suikerkokers en rietplanters werkzaam te zijn. Na aldaar behoorlijk gehuisvest te zijn, en eenige dagen rust te hebben genoten, zijn zij door den Gouverneur in persoon bezocht geworden, bij welk bezoek is gebleken, dat zij er allen gezond en wel uitzagen; dat zij zeer tevreden en opgeruimd waren, dat zij, te werk gesteld zijnde, zeer gewillig deden, wat hun bevolen werd, en dat zij den arbeid, zoowel in de fabriek als op de velden, naar behooren verrigtten, weshalve deze aanvankelijk gunstige uitslag grond geeft voor de verwachting, dat deze proeve, tot overbrenging van Chinesche werklieden naar Suriname, met eene goede uitkomst zal worden bekroond.

Volgens de heden ontvangen berigten is in den stand der rivieren weinig verandering gekomen.

Heden morgen stond het water te Keulen 9 vt. Rijnl. en was dus 1 voet 11 duim in het etmaal gedaald. Aldaar was geen ijsgang. Boven Coblenz zat het ijs nog onbewegelijk.

Eergisteren avond is op de Waal het ijs bij Nijmegen opgebroken met 86 duim oploop in het half uur, zijnde voor dien tijd 3.94 el o. N. P. In den nacht is het ijs echter weder bij Slijk Ewijk gaan zitten. Den 13en des middags was er beweging in de Waal tot Varik. Heden ten 1 ure na den middag zat de Waal te Lent nog vast met 1.92 el o. N. P. De polder van Erlecom is ingeloopen.

Heden morgen ten 8 ure was de waterstand te Gorinchem 3.26 el o. N. P.

Te Hardinxveld wordt het ijs nog met kar en paard gepasseerd. In de Killen is het nog onbewegelijk.

In het Pannerdensche kanaal zat het ijs heden ten 11 ure nog vast met 1.80 el o. N. P. Voor Arnhem is het ijs mede, na eenige beweging in den avond van den 12en, weder onbewegelijk, met eenen waterstand heden ten 1 ure van 1.78 el o. N. P. Op den IJssel was het ijs heden bij Westervoort nog vast met 1.10 el o. N. P. Evenzoo gisteren bij het Katerveer en te Kampen.

St. Ct.

's GRAVENHAGE, 15 Januarij. Men verneemt, dat het H. M. de Koningin heeft behaagd, door tusschenkomst van Z. Exc. den gouverneur-generaal van Nederl. Indië, den heer C. P. Giunta d'Albani, onder-officier bij het 4e batt. infanterie te Weltevreden, te vereeren met een goud cylinder horologie, vergezeld van een vleijenden brief, voor een, door genoemden heer gecomponeerd en aan H. M. opgedragen muzijkstuk.

— Eergisteren en gisteren hebben er langdurige vergaderingen van den ministerraad plaats gehad.

— Vrijdag arriveerde te Scheveningen de Bomschuit *Maria Elisabeth*, stuurman Willem Bal, met verschen aanvoer van Engelsche en Zeeuwsche oesters uit de putten van Vlissingen, bestemd voor de Wed. J. Hoek en Zonen, A. C. Legel en voor verscheidene handelaren binnen en buiten ons land.

— De officier van Justitie bij de arr. regtbank te 's Hertogenbosch maakt bekend, dat er een brief wordt vermist, welke, onder meer andere bankbiljetten, waarvan de nummers niet zijn aangeteekend, inhield: 1 bankbiljet, groot *f* 100, n°. 512. Bedoelde brief, aan den heer L. Hanseman bij de nieuwe Lutersche kerk te Amsterdam, is 26 December 1853 toevertrouwd aan de brievenposterij te 's Hertogenbosch. Hij noodigt mitsdien alle policie-beambten uit, om, mogt genoemd bankbiljet in hunne handen komen, het in beslag te nemen, en daarvan aan hem berigt te geven.

— Op 26 Dec. 1853 is te Maassluis op den post gedaan aan het adres van J. J. Hoogewerff, te Rotterdam een brief, die niet is teregt gekomen en waarnaar ook aan het postkantoor vruchteloos is onderzocht. Die brief hield in: 1 muntbillet groot *f* 100, N°. 43728, 1 muntbillet groot *f* 10, N°. 51859; 1 coupon 4 pct groot *f* 19,80, administratie van der Hoop c. d. N°. 358; 1 copon 4 pct. groot *f* 1,48; de verdere bijzonderheden onbekend, waarvan de eerste stellig, de overige vermoedelijk zijn gestempeld ter grootte van een gewonen ouweldrukker, met de letters P. D., wit afgedrukt op een zwart veld.

Nog waren in dien brief gesloten: eene rekening-courant, eene verkoop-rekening van krenten, en mogelijk nog andere notitien. De officier van justitie te Rotterdam verzoekt berigt van al hetgeen ten opzigte van bovenstaande geldswaarden mogt worden ontdekt, de meest mogelijke met publiciteit te geven.

SCHIEDAM, 14 Januarij. Het ijs in de Maas is aanmerkelijk verminderd. Van Vlaardingen zijn schepen naar Brielle vertrokken. Heden ochtend was alhier een Schokker in 't gezigt, die wij vernemen dat te Pernis zou binnen komen. Van Pernis is men nog met een schietschouw over het ijs gekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Januarij. De *Patrie* meldt, dat het op 8 dezer voortgezette gevecht nabij Kalefat tot groote verliezen, zoowel aan de zijde der Turken als die der Russen, heeft geleid. Eene der partijen (welke zegt de depêche niet) heeft zich naar Matzadey teruggetrokken, vier stukken geschut op het slagveld achterlatende.

De *Moniteur* behelst het over Weenen ontvangen berigt, dat 18,000 met 15 stukken geschut, den 6en dezer een aanval hebben gedaan op de versterkte stelling Cetale, nabij Calafat, welke positie door de Turken werd genomen. De Russen verloren bij dat gevecht 2500 man. 18,000 man Russen, die ter versterking van Caracal opdaagden werden met verlies van 250 man teruggeslagen. Den 7en had er wederom een gevecht plaats, dat met verbittering werd gevoerd, doch tot geen resultaat leidde. In den morgen van den 8en werd de strijd hervat; de uitslag er van is nog niet bekend.

— Aan de beurs waren weder allerlei geruchten in omloop, onder anderen, dat de Czaar in de Weener voorstellen zou hebben toegestemd en een gevolmagtigde naar het beraamde kongres zou zenden; een ander gerucht wilde zelfs, dat de Donau-vorstendommen eerlang zouden worden ontruimd.

— Uit Genua meldt men, dat onderscheidene staatkundige uitgewekenen zich aldaar inschepen om naar Konstantinopel te vertrekken.

— Uit Konstantinopel wordt dd. 4 Jan. gemeld, dat Selim-Pacha is benoemd tot bevelhebber der garde, met behoud van het opperbevelhebberschap over het leger van Battoun.

Een konvooi is vertrokken met versterkingen voor dat leger; het werd gescorteerd door de gelijktijdig in de Zwarte Zee binnengeloopen gecombineerde vloot.

— De *Siècle* vermeent, op grond van korrespondentien uit Londen, te kunnen melden, dat Lord Aberdeen nog voor de bijeenkomst van het parlement wenscht af

te treden. Behalve Lord Russel en Palmerston zouden twee of drie conservativen, een gelijk getal radikalen, en mogelijk twee Peelisten in het nieuwe kabinet plaats nemen.

— Door Pruissen en Oostenrijk zijn ophelderingen gevraagd betrekkelijk het binnenloopen der gekombineerde vloot in de Zwarte Zee.

— In de afgeloopen week is een man op den weg van Sedan naar Charleville door de wolven verscheurd. Een voerman, die op den weg van Hayange (Moezel) door dezelfde dieren werd overvallen, heeft de tegenwoordigheid van geest gehad om een pak papieren, dat hij bij zich had, door middel van lucifers in den brand te steken en daardoor deze dieren op de vlugt te jagen.

— De hoofdredakteur van het Voltairiaansch dagblad het *Journal des Débats*, is plotseling aan de gevolgen eener beroerte overleden; de heer S. de Saly, een der medewerkers aan dat blad, kondigt dien dood aldus aan:

»Wij zijn wreed getroffen in onze dierbaarste, innigste en oudste aandoeningen. Onze vriend, de heer Armand Bertin, hij dien wij allen zoo gaarne onzen meester noemden, is ons dezen morgen door een bijna plotselingen dood ontrukt. Zijne vrienden betreuren hem bitter; en het is niet alleen voor hen dat de dood van den heer Armand Bertin een onherstelbaar verlies is. Wij hebben den moed noch de kracht om op het oogenblik iets anders te zeggen. Wij moeten er echter bijvoegen, dat zij die zoo langen tijd zijne werkzaamheden gedeeld en zijn toeverzigt en raad genoten hebben, en de herinnering die zij van hem bewaren, de kracht zullen vinden om zijn werk te vervolgen en gelooven op die wijze de beste hulde te kunnen brengen aan zijne dierbare en eerbiedwaardige nagedachtenis."

ENGELAND.

LONDEN, 14 Jan. Uit partikuliere brieven, ontleent de *Times* het volgende:

Alle in de Zwarte zee kruisende Russische oorlogsschepen hebben bevel ontvangen om naar Sebastopel terug te keeren. Sedert den 29sten December zijn 40,000 man van het Russische legerkorps van den generaal Osten-Sacken in Wallachije gekomen. In Bessarabie worden op nieuw Russische troepen vereenigd. De aanvallende bewegingen der Russen zijn weder aangevangen op eene groote schaal. Het legerkorps van Osten-Sacken rukt voorwaarts te midden van sneeuw en ijs. In klein Wallachije trekken de Russisehe troepen in drie kolommen naar den Donau; het korps hetwelk op Kalafat trekt, wordt op eene sterkte van 22,000 man geschat. De opstand onder de boeren in Klein-Wallachije kan beschouwd worden als bedwongen. In het Turksche hoofdkwartier is een bode uit Konstantinopel aangekomen, die aan Omer-Pacha bevel brengt om de krijgsbedrijven voort te zetten.

— Door den *Times* wordt de bruto opbrengst van het transport langs de spoorlinien van Groot-Brittanje in het jaar 1853 berekend op 17,920,530 L. st., tegen 15,543,610 L. st. in 1852; terwijl 7774 mijlen spoorbaan in 1853 in gebruik waren tegen 7337 mijlen in 1852. Volgens deze berekening heeft alzoo de onzuivere opbrengst van 1853 die van het vorige jaar met 2,376,930 L. st. overtroffen. De kosten van het aanleggen der bovenbedoelde 7774 mijlen spoorbaan, beliepen tot de maand Julij ll. 263,636,320 L. st. of 33,912 L. st. per mijl. Hoe aanzienlijk alzoo ook de onzuivere opbrengst van het vervoer over 1853 geweest is, zij beloopt slechts 6.8 per cent van de kosten van aanleg, en na aftrek van 48 per cent als het gemiddeld bedrag der kosten van exploitatie enz., blijft er slechts 9,318,676 L. st. over of 3.53 van het bestede kapitaal.

»De staten van het vervoer over onze spoorwegen zijn zeer gunstig, zegt de *Times*; dat vervoer is ver boven alle verwachting toegenomen; maar de rekening van het bestede kapitaal is in nog grootere mate aangegroeid; en het gevolg was teleurstelling voor degenen die hun geld in spoorweg-ondernemingen belegd hebben in het vertrouwen dat de natuurlijke ontwikkeling van het verkeer de jaarlijksche vermeerdering der kapitaals-rekening zou dekken. Doch meestal heeft de vermeerdering der inkomsten aanleiding gegeven tot nog grootere uitgaven voor verbetering of uitbreiding der onderneming, voor vertakkingen in minder voordeelige rigtingen. In vele gevallen is de onbedachte vermeerdering der kapitaals-rekening een gevolg daarvan dat de bestuurders en ingenieurs onzer spoorweg-ondernemingen veelal door de aandeelhouders slecht worden beloond voor hunne diensten en alzoo zich zelven eene belooning hunner moeite trachten te verschaffen. Beter is het in Frankrijk, alwaar aan de bestuurders een bepaald gedeelte toegelegd is van hetgeen de winst meer dan vijf ten honderd van het bestede kapitaal bedraagt.

»In de laatste tien jaren is de onzuivere opbrengst van het vervoer over onze spoorwegen met 12,337,530 L. st. toegenomen, deels door dat het spoorwegnet zich uitbreidde en deels door dat het verkeer drukker werd. Doch het bestede kapitaal is intusschen van 58 millioen tot ruim het viervoud geklommen; en de gemiddelde onzuivere opbrengst van elke mijl spoorwegbaan, die 3118 L. st. in 1842 bedroeg en 3469 in 1845, heeft in 1853 slechts 2471 L. st. beloopen, terwijl het gemiddeld bedrag der kosten van aanleg per mijl sedert 1842 nagenoeg hetzelfde gebleven is, daar het 34,690 L. st. in 1842 beliep en 34,630 L. st. in 1852.

»Bij het beheer der spoorweg-ondernemingen zoo als het in de laatste tien jaren hier te lande ingerigt is geweest, is het dividend op de groote hoofdlinien meer dan 50 pCt. verminderd, en is de waarde van spoorwegaandeelen tot de helft, ja in sommige gevallen tot een vierde en een achtste gedaald."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 Januarij. In de conferentie van de vertegenwoordigers der vier mogendheden werd besloten, dat de voorstellen tot schikking alléén door Oostenrijk aan den Keizer van Rusland zullen worden gedaan, in de hoop dat zij dan eene betere ontvangst bij den Keizer zullen vinden.

De aartshertog zal naar Petersburg vertrekken; de aard zijner zending is nog onbekend.

— Het schijnt als zeker te kunnen worden aangenomen dat het Oostenrijksche gouvernement tot geen leening zal overgaan, wijl men de middelen bereids gevonden heeft tot dekking der staatsuitgaven.

In de *Oesterreichische Correspondenz* leest men:

»Het behoudt van het grondgebied hetwelk middelijk of onmiddellijk onder het gezag van de Porte staat, is aan Turkije van alle zijden gewaarborgd, welke wendingen ook de krijgskans moge nemen. Oostenrijk is met alle groote mogendheden in ongestoorde vriendschapsbetrekking; en gelijk de instandhouding dier betrekking aan het keizerlijk kabinet ter harte gaat, zoo is er ook onder al de overige mogendheden geene voor wie niet overwegende redenen van binnen- en van buitenlandsch belang bestaan om de vriendschap met Oostenrijk aan te houden, geene die eenige de minste aanleiding geeft om aan de opregtheid der jegens Oostenrijk betuigde gezindheden te twijfelen. Er ligt derhalve, zoover de mensch kan vooruitzien, in de tegenwoordige allezins hagchelijke omstandigheden geen grond om te verwachten dat Oostenrijk in eenen oorlog gewikkeld zal worden; integendeel, er bestaat alle grond om aan te nemen dat ons vaderland den vrede behouden zal, welks behoud door alle vaderlandlievenden gewenscht wordt, dat door de wijze voorzorg van onzen verheven Keizer en heer het keizerrijk reeds nu en zonder verdere opofferingen en inspanningen geheel in staat is voor zijne eer, zijnen invloed en zijne belangen op te komen, *allerwege* waar het noodig mogt zijn."

BERLIJN, 11 Jan. Wij vernemen uit Rome, ten aanzien der ontvangst van Z. K. Hoogheid Prins Friedrich Wilhelm van Pruissen, door Z. H. den Paus, dat de H. Vader zeer verblijd is geweest den neef van den Koning te ontvangen, die door regtvaardigheid, ook ten opzigte van de Katholieke Kerk, onder de Vorsten uitmunt.

— De *Zeit*. schrijft: De botsing tusschen de regeringen en de katholieke geestelijkheid in de Boven-Rijnsche provinciën schijnt tot eene beslissing te komen en voor eene voor weerszijden bevredigende verzoening te zullen plaats maken. Tusschen de koninklijke Wurtembergsche regering en het Episkopaat heeft bereids eene overeenkomst plaats gehad. Ingevolge volkomen geloof verdienende berigten uit Zuid-Duitschland verwacht men dra in Hessen-Darmstad ook eene op dezelfde gronden steunende schikking, en men voedt de hoop, dat in Baden eene gelijke toenadering zal tot stand komen.

— Baden, 8 Jan: Terwijl de petitiën der Katholieken voor onze Heilige Kerk allerwege met geweld onderdrukt worden, de binnenlandsche dagbladen — § 9 van de wet over de drukpers niet in aanmerking nemende — weigeren, zakelijke teregtwijzingen hunner smadelijke artikelen op te nemen, de plaatselijke bladen (bijzonder die van den protestantschen en Gothaschen Gotsch te *Lorrach* uitgegeven wordende gouvernementsbladen) zich in de hatelijkste bewoordingen tegen Katholieke Kerk uitlaten en haar lasteren, is aan deze elken weg tot de periodieke pers gesloten. Kleinere geschriften, die het regt der Kerk trachten te verdedigen, worden als misdadig vervolgd. De noodzakelijk gewordene, door onzen Opperherder bevolene predikatien ter opheldering en leering van de op alle bedenkelijke wijzen misleide geloovigen, tracht men als oproerigheid te behandelen. De Regerings-direkteur Schaaff, heeft herhaaldelijk zijne *Kreits* doorreisd en bijzonderlijk de flaauw te boek staande geestelijken bezocht. Vlugschriften, partijdige blaadjes der regering, worden door gendarmes en ambtenaren onder het volk verspreid.

De domkapitularis Haiz heeft eene konferentie met den ministerieelraad Fueser gehad. De afgezette aartsbisschoppelijke dekens worden door de burgerlijke ambtenaren wederom aangesteld, terwijl men van de door den H. W. Aarsbisschop nieuw aangestelde dekens het beheer bemoeijelijkt, door het wegnemen hunner dienst-akten en het opleggen van zware straffen, zoodat deze hunne verrigtingen aan de ambtenaren overlaten. Gelijk bekend is zijn de burgemeesters en gemeenteraden volkomen van de regering in Baden afhankelijk. Te Pforzheim en Donauesschingen heeft de gemeenteraad zich tegen het houden der predikatien verklaard, en het regeringsblad van Donauesschingen kondigt ter nakoming hiervan revolutionnaire ordonnantien af. Een geestelijke, die uit hoofde zijner trouw en gehoorzaamheid aan de Kerk Gods, geregtelijk vervolgd werd, begaf zich tot een advokaat om hem zijne verdediging op te dragen. Maar deze wees hem af, met de aanmerking, dat het hem verboden was, iemand te verdedigen. Voor het geregt te Freiburg zijn eenige inwoners wegens het verspreiden van het vlugschrift: »Katholieken weest op uw hoede!" gedagvaard geworden. Toen zij de geregtszaal binnen traden, waren de toebereidselen der beeediging reeds volbragt. Zonder dat een der gedagvaarden tot het doen van den eed, naar wettiglijk voorschrift, door zijnen zielzorger was voorbereid, werden zij onverwijld tot de aflegging er van opgeroepen. Twee vrouwen — eene met drie kleine kinderen — uit dien hoofde den eed weigerende, werden met zes weken gevangenis gestraft. Die den eed aflegden, werden, ondanks het voorschrift van § 155 der Badensche regtspleging, gedeeltelijk omtrent hunne deelneming aan de bewuste hierboven genoemde misdaad ondervraagd.

Het aftreden van eenige der aanzienlijksten uit de hoogere kringen, als leden van het Museum te Freiburg, heeft een gaping doen ontstaan, die men, vruchteloos echter, door wervingen uit den burgerstand, tracht te vullen. De Badensche geestelijkheid heeft bereids een aanvang gemaakt met de voorgeschrevene predikatien, betreffende de Staats-Kerkelijke geschillen. Opmerkelijk, bijzonder betreffende hare stichtenden inhoud zijn bovenal die van den Aartsbisschoppelijken Deken Gass te Karlsruhe en der twee geestelijke Rektoren te Freiburg. Het is inderdaad verblijdend, dat Protestanten ambtenaren en de politie tegenwoordig de kerken zoo trouw bezoeken. De pastoor-Rektor en domheer Orbin te Freiburg, deed in eene door hem gehoudene predikatie het onderscheid der wereldlijke en geestelijke magt uitkomen; in duidelijke trekken schetste hij de goddelijke instelling van de bisschoppelijke magt, de tegenwoordige eischen van het Episkopaat, daarbij aanmerkende dat eene opheffing er van gelijk staat met de onderdrukking der Kerk; dat al die regten het eeuwenoude bezit der natie waren en herhaaldelijk door de vorsten van Duitschland gewaarborgd zijn, dat de uitoefening dier zuiver kerkelijke bevoegdheid nimmer aan de wereldlijke magt is gegeven geworden, maar die uitsluitend aan het goddelijk ambt, aan de onbetwistbare regten van het Episkopaat behoort; dat het wereldlijk gezag op het geestelijk gezag steunt en slechts de versterking en de onschendbaarheid van het laatste; het eerste voor eene gevaarlijke vernietiging behoeden kan.

De beschuldiging, dat de Opperherder een [illegible]lijke vermeerdering van magt zou eischen, bestreed hij door een scherp uitkomende schets des karakters van den Aartsbisschop en het door dezen gewenschte; met krachtige woorden deed hij uitkomen de aanmatiging van het wereldlijk gezag ten aanzien der regten van de H. Kerk, de bedorvenheid der pers, de laauwheid der Freiburgers, de gevangenneming van zoovelen wier misdaad alleen was ware Katholieken te zijn, en de smart van den Kerkvoogd, dat de uit Katholieke gelden gevestigde en bestaande *Freiburger Ztg.* zich overgaf tot het smaden en schimpen onzer H. Kerk, dat ook leden dierzelfde Kerk tegen hunne Moeder en hunne Herders opstonden. Hij besloot met de aanmaning voor de ongelukkige verdwaalden te bidden en met den uitroep: »Geloofd zij Jezus Christus!" — en in menig diep bewogen, bekeerd hart, klonk wederom: »in eeuwigheid, amen!"

— Freiburg, 3 Jan. Als een vervolg van mijn schrijven van gisteren, moet ik u melden, dat de *Pauselijke Allokutie*, waarin de handelwijze van den Hw. Aartsbisschop wordt goedgekeurd, gisteren van den kansel is voorgelezen. Wijl de allokutie van het landsheerlijk verlof niet voorzien was, is tegen den voorlezer eene vervolging ingesteld.

— 5 Januarij. De Allokutie van den Paus heeft aan de Staats-Kerkelijke botsing een ander karakter gegeven, waarvan dra de gevolgen zullen blijken; doch daaraan kunnen trouwens de jongste ministerieele besluiten niet worden toegeschreven, welke de door den Aartsbisschop voorgeschrevene predikatien, die aanstaanden Zondag moeten aanvangen, niet zullen beletten. De Aartsbisschop, schoon niet gaarne tot dat middel overgaande, was er toe gedwongen, wijl de binnenlandsche bladen tegen de hevigste aanvallen geene verdediging wilden opnemen. Een bijzonder voorval is der openbaring niet onwaardig. De Prins-bisschop van Brixen heeft vier jonge geestelijken ter beschikking van den Aartsbisschop gesteld. Een hunner, genaamd Wolf, werd als plaatsvervanger van den pastoor naar Donauesschingen gezonden; deze werd door het ambtsbestuur met 50 fl. boete gestraft en wel wegens het voorlezen van den herderlijken brief, en wegens het afkondigen zijner aanstelling als pastoor door den Aartsbisschop, tot 100 fl. boete, met bevel naar zijne geboorteplaats terug te keeren. Verders werd zijn jaargeld ingehouden, en hij wegens het bezitten van het vlugschrift: *Katholieken weest op uw hoede!* voor het geregt gedagvaard, waar een eisch tegen hem werd gedaan van drie maanden gevangenis of eene boete van 425 fl.

De geestelijke riep de bescherming van den Oostenrijkschen gezant aan het Badensche hof in; zij werd hem gegeven en het ambtsgerigt te Donauesschingen ontving den last, zonder bijzondere ministerieele aanschrijving, verdere vervolging tegen hem te staken. Den 26 ontving de geestelijke Wolf onverwacht van den Oostenrijkschen minister van Buitenlandsche Zaken, graaf Buol Schauenstein, door tusschenkomst van het gezantschap eene som van fl 150, ter betaling der hem opgelegde boete. De Aartsbisschop heeft nu, zonder uitzondering, van al de 85 Fransche Bisschoppen, adressen van overeenstemming ontvangen. Ook van meer verwijderde landen, bij voorbeeld van Spanje, worden er thans ontvangen. Een bijzonderen indruk maakt zoodanige brief, door al de bisschoppen in Ierland onderteekend, waarin gezegd wordt: »niemand beter dan zij weten wat het beteekent onder verdrukking te leven."

— Stutgart. De *Schwarzwalder Bote* schrijft:

»Ingevolge berigt is de, als pastoor te Bühl O. A. Rottenburg aangestelde Dr. Joh. Nepomuk Brisschar, als hoofd-redakteur van een nieuw te verschijnen veel omvattend tijdschrift naar Weenen ontboden." — Wij kunnen er bijvoegen dat Dr. Brisschar, roemrijk bekend als theologiesch schrijver, de volgende maand zich naar zijne bestemming zal begeven.

— De *Augsb. Allg. Zeitung* van den overleden generaal von Radowitz sprekende, zegt: Dat een man van zoo vele begaafdheden, en zulk een hoogen rang bekleedende als hij, talrijke vijanden moest hebben, is natuurlijk. Hij verdiende ze ook; lof noch berisping zullen het nopens de tegenstrijdigheden in zijn leven eens worden. Als man en vader een wezen van zeldzame volmaaktheid, als mensch bovendien zoo achtenswaardig als iemand, als Christen en Katholiek voorbeeldig, als staatsman vol grootsche oogmerken, edele wenschen en grove dwalingen was hij slechts vrij in zijn gemoed, in zijn verstand beheerscht door stelsels, een man die het betere Duitschland van thans in zich verwezenlijkte, en aan wien zulks te zien was. Groote waarheden en groote dwalingen legden den grond tot datgene, wat men zijn systeem kan noemen. Dat Duitschland zonder eenheid tot geene gezonde ontwikkeling kan komen, en dat de instellingen om te kunnen voldoen zich moeten voegen naar eene uit de verandering der denkbeelden ontstaande omwenteling — waren de waarheden. De dwalingen — 't is niet noodig ze hier voor zijne grafstede nogmaals op te tellen! Voor den begrensden blik der bureaukratie had de man geen verstand, voor de nieuwheidskramers en misleiders was hij onbruikbaar; maar gemeen was hij niet en zijne beschouwingen waren nimmer afhankelijk van kleingeestige afgunst, van persoonlijken haat, evenmin van armzaligheden, welke de eenigste drijfveeren van nietige lieden op verheven standpunt plegen te zijn.

STADSNIEUWS.

In de 222ste Staats-Loterij zijn in de 3e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan No. 18790 *f* 2500, No. 1713, 11390, 15497 en 7763 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

BEVALLEN (11 Jan.): A. M. Stoffers, geb. Stobberingh, D.

OVERLEDEN (9 Jan.): A. van Etten, 70 j. — (11 Jan.): G. van der Zandt, wed. H. van Wessem Jz., 65 j. - S. G. Gleinius, geb. van der Horst, 49 j. 8 m. — (13 Jan.): S. H. Voute, 3 j. 6 m.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

GRAANMARKT.

Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 74; Oct. 68 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 42; Vliegend $40\frac{3}{4}$; 1o. Mei ek. *f* $40\frac{3}{4}$; Sept. *f* $38\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Oct. *f* $38\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Nov *f* $38\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dec. *f* $38\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$. *Lijnolie* op 6/w. *f* $31\frac{3}{4}$; Vliegend *f* $30\frac{1}{2}$. 1o. Maart ek. *f* $31\frac{1}{4}$; April en Mei *f* $31\frac{3}{4}$. *Hennepolie* op 6/w. *f* $38\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 37. *Raapkoeken* per 1000 stuks *f* 88, 92. *Lijnkoeken* per 100 st. *f* 12, 14.

LONDEN, 13 Jan. *Koffij.* De markt blijft ferm. Van *Native Ceylon* zijn heden verkocht 1500 balen goed ord. tot 50 s. Plantage soorten met eenigen omgang tot vaste prijzen. Van *Brazil* zijn 1003 balen goed ord. of gebleekt tot 50 s. verkocht, alsmede eene zeilende partij van 2800 balen tot 50 s. 6 d. vrij van schade.

Suiker. Ruwe. Met veel handel tot hoogere prijzen ook in vreemde soorten. Van Havana zijn verkocht: Cirka 14000 kisten No. 11 tot $12\frac{1}{2}$ à 24 s. 9 d., No 13 a 25 s. 6 d.; No. 16 a 26 s. 6 d. Van Fernambuc zijn 3500 zakken tot 21 s. 6 d. genomen. — *Geraffineerd. Hollandsche Crushed* met belangrijke omzettingen tot 27 s. 6 d. a 29 s. 6 d. voor goed tot mooi en 30 s. 6 d. a 31 s. 6 d. voor fijn tot supra.

Thee zeer zonder verandering.

Rijst. Voor dadelijk met minder vraag, terwijl op levering en zeilende veel handel heeft plaats gehad. Bengaalsch 15 s. 6 d. a 16 s. 6 d.; Madras 14 s. 3 d. a 14 s. 9 d.

Talk. Bij het sluiten der markt minder levendig. Petersburger in loco 59 s. 6 d. te noteeren.

Granen. *Tarwe* kalm. *Haver* en *Garst* 1 s. hooger.

Veemarkt. De handel was zeer slap, de prijzen waren iets lager, behalve in Varkens dewelke staande is gebleven.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	14 JAN. 4 u. gebl.	16 JAN. 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{15}{16}$	$61\frac{3}{4}$	à	$61\frac{15}{16}$	$61\frac{15}{16}$
Dito Dito	3		$73\frac{7}{8}$	″	74	
Dito Dito	4	92	92	″	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{1}{8}$
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$			″		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	$123\frac{1}{2}$	$123\frac{3}{4}$	″	$124\frac{1}{4}$	
Haarlemmermeer	5			″		
O. I. Leening 1844	4	$91\frac{5}{8}$		″		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$			″		
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$			″		
Dito	$4\frac{1}{2}$			″		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{4}$	$48\frac{13}{16}$	″	$48\frac{7}{8}$	
Frankrijk, Certifikaten	3			″		
Rusl., bij *Hope en Co.*	5	104	$104\frac{5}{8}$	″	$104\frac{7}{8}$	
Dito Ao. 1828—1829	5	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{7}{8}$	″	103	
Inschr. op 't Grootboek	6		$69\frac{7}{8}$	″		
Dito Certifikaten	6		$69\frac{7}{8}$	″		
Certifikaten te Hamburg	5			″		
Negot. 1831 en 1833	5	$92\frac{5}{8}$	$92\frac{1}{4}$	″	$92\frac{1}{2}$	
Negot. 1840	4	$87\frac{1}{4}$		″		
Dito *Stieglitz*	4	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{1}{2}$	″		
Dito Nieuwe	4			″		
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$	92	$91\frac{5}{8}$	″	$91\frac{3}{4}$	
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{3}{8}$	″	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{9}{16}$
Nieuwe	3	$43\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{4}$	″		
Binnenlandsche	3	$38\frac{3}{4}$	39	″	$39\frac{1}{8}$	
Cert. Coup. Sp. Com.		$4\frac{13}{16}$	$4\frac{3}{4}$	″	$4\frac{13}{16}$	
Amortisabie Schuld			$4\frac{7}{16}$	″		
Portugal, te Londen	3	$35\frac{13}{16}$	$35\frac{13}{16}$	″	$36\frac{1}{8}$	$36\frac{1}{16}$
Dito Uitgestelde				″		
Weener Bank	5			″		
Dito	4	65		″		
Metalliek 1816—1852	5	$72\frac{1}{4}$	72	″	$72\frac{3}{8}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{5}{16}$	″	$37\frac{3}{8}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{5}{16}$	″	$37\frac{3}{8}$	
Dito 1849	5	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{3}{4}$	″	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{4}$
Dito Letter B	5	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{3}{4}$	″	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{4}$
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5			″		
Polen, Obligatiën	4	79		″		
Aandeelen 1835				″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5			″		
Denemarken, dito	5			″		
Peru, dito	$4\frac{1}{2}$		$63\frac{5}{8}$	″	64	
Grieken, te Londen	5			″		
Philadelphia, bij *Hope en Co.*	5			″		
Dito te Londen	6			″		
Dito Bank		$3\frac{7}{8}$	$3\frac{7}{8}$	″	$3\frac{15}{16}$	
Louisiana, te Londen	5			″		
Brazilië, te Londen 1824	5			″		
Dito 1843	5			″		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{2}$	$18\frac{7}{16}$	$18\frac{5}{8}$	″		
Dito Uitgestelde			$7\frac{1}{8}$	″	$7\frac{1}{4}$	
Ecuador				″		
Mexiko, te Londen £ 100	3		$23\frac{5}{16}$	″	$23\frac{7}{16}$	
Dito Onbepaalde	3	$22\frac{7}{8}$	$23\frac{1}{8}$	″	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{1}{4}$
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$			″		
Dito Uitgestelde	1			″		

De prijsverandering welke de genoteerde fondsen ondergingen, was niet van veel aanbelang; de stemming was echter in onze binnenl. fondsen williger, terwijl in de buitenl. effekten dezelve ongunstig was, bij algemeen veel handel.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{5}{8}$	Livorno	2/m.	*f* $88\frac{5}{8}$
»	zigt	» $55\frac{7}{8}$	Napels	»	» $81\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.84
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» 29
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» $35\frac{5}{8}$
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» $98\frac{3}{4}$
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» $35\frac{1}{2}$
Lissabon	»	» $40\frac{5}{8}$	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» $45\frac{1}{2}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Jan. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. —, 1840, 1842 $4\frac{1}{2}$ pc. —, 1852, —; Spanje 1—3 pc. $20\frac{5}{8}$; Binnenl. 3 pc. $39\frac{1}{2}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $75\frac{5}{8}$.

PARIJS, 14 Jan. Fransche 3 pc. 72.10; $4\frac{1}{2}$ pc. 102.—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; id. 1 pc. —; Russen $4\frac{1}{2}$ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850, $90\frac{1}{2}$.

LONDEN, 14 Jan. Consols $93\frac{1}{2}$ a —; 3 pc. Spanje buitenl. $42\frac{1}{4}$ a —; 1 pc. dito $20\frac{5}{8}$ a —; Comité-Bewijzen $4\frac{3}{8}$ a —; Passive $4\frac{1}{2}$ a —; Rusk. 5 pc. 109 a —; $4\frac{1}{2}$ pc. dito — a —; Holl. 4 pc. $94\frac{1}{2}$ a —; $2\frac{1}{2}$ pc. $62\frac{1}{4}$ a —; Braz. 98 a —; Peru $4\frac{1}{2}$ pc 65 a —; Gren. uitg $6\frac{5}{8}$ a —; id. werk. $19\frac{1}{4}$ a —; 3 pc. Mexiko $23\frac{1}{2}$ a —; 4 pc. Portugal 39 a —; Ecuador — a —; Wissel op Amst. —.—; Weenen 3/m. —.—; Hamburg 3 m. —.—.

WEENEN, 14 Jan. Met. 5 pc. $92\frac{1}{2}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. 82; Bank-Aktien 1324; Wissel op Londen 11.53; Amst. 103.—; Parijs 144; Goud $26\frac{3}{4}$, Zilver $21\frac{1}{4}$.

BERLIJN, 14 Jan. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld —.

HAMBURG, 14 Jan. Spanje 3 pc. binn. $36\frac{3}{4}$; id 1 pc. $19\frac{1}{8}$; Sardinië 5 pc. $81\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amst. —.—; Weenen —.

FRANKFORT, 14 Jan. Met. 5 pc. $75\frac{3}{4}$; 3 pc. Spanje binnenl. 39; id. 1 pc. $20\frac{1}{16}$; Wissel op Londen 3/m. —.—; Parijs —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Jan. H. B. H Kramer, Christina, Batavia. - M. Lovius, Trekvogel, Rouaan.

HELVOET, 13 jan. J. Bouten, Jan van Hoorn, Batavia. - J. Kuijt, Gouverneur Elsevier, Porto Plata.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 28en December op 34° N. br., 37° W. L Canton, kapt. H. J. Twechuis, v. Batavia n. Rotterdam.

Advertentiën.

(3637) Ons lief aanvallig jongste kindje HENRICUS CORNELIS CATHARINUS, 18 maanden oud, werd ons heden door den dood ontrukt.

ROTTERDAM,
14 Januarij 1854.

A. LUTZ.
J. P. LUTZ,
LIOTARD.

Eenige Kennisgeving.

(3636) Heden overleed in den ouderdom van bijna 53 jaren, tijdig van de H. H. Sacramenten der Kerk voorzien, mijn dierbare Vrouw DOROTHEA BRANDSEN, geb. NIEKERK, vroeger Weduwe van W. SCHALBING.

G. BRANDSEN.

LEYDEN, 12 Januarij 1854.

(3638) Heden overleed alhier in den ouderdom van 32 jaren, na tijdig voorzien te zijn van de laatste H. H. Sacramenten der stervenden, de Hoogwelgeb. Vrouwe MARIA GERARDINA CONSTANTIA VAN DER KUN, Echtgenoot van Jonkheer THOMAS CORNELIS MARIA VAN RIJCKEVORSEL.

'S HAGE, 15 Januarij 1854.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de per gekomen en wordt verzonden:

VOLKS-ALMANAK

VOOR

NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN,

in het jaar des Heeren 1854,

BIJ-EEN-GEBRACHT

DOOR

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

EN

H. J. C. VAN NOUHUYS.

Verciert met twee platen en een belangrijk facsimile door ED. DUJARDIN.

In deze uitgave van den Almanak komt voor eene zoo naauwkeurig mogelijke opgave der VERNIEUWDE BISSCHOPPELIJKE KERKREGELING van de Nederlanden.

Is mede verkrijgbaar te Amsterdam bij alle soliede Heeren Boekhandelaren en te

Alkmaar, Hoogvorst.
„ P. Beck.
Almelo, Sommer.
Alphen, van Werkhoven.
Amersfoort, Bruning.
„ Jacobs en Meijer.
„ Mej. Wolters.
Arnhem, Meijer.
Barnefeld, Andreé Menger.
Bergen op Zoom, [illegible]
„ van Bonhorst.
Berkenrode, Mej. de Jong.
Bolsward, in het Liefdegesticht Wed. Hessing.
„ P. M. Feenstra.
's Bosch, Gebr. Verhoeven.
Breda, J. Hermans.
„ van Tuerenhout.
„ H. J. van Wees.
Culenborg, J. Elbers.
„ F. van Langeveld.
Cuyk, J. van Lindert.
Delft, A. M. van Dijk.
Deventer, A. H. Koestal.
„ H. Horstink.
Dockum, J. J. Hansma.
„ A. Schaafsma.
Doesburg, J. H. Sommer.
Dordrecht, F. L. Golterman.
Edam, Mej. Hietmeijer.
Enkhuizen, Pannenbakker et Co.
Goes, F. de Fouw.
Gorinchem, H. Horneer.
„ W. Stoklittyzen.
Gouda, G. B. van Goor.
Grave, Wed. J. R. van Dieren.
's Hage, Gebr. J. en H. van Langenhuysen.
Groningen, R. G. J. Sladoot.
„ P. M. Saan.
Haarlem, Wed. Niesten.
Harderwijk, Wedding.
Helmond, L. J. van der Wee.
„ N. M. van den Boom.
Hoorn, Mej. van der Horst.
Hoorn, J. Haubrich.
Horst, van Dijk-Driessen.
Lamswaarde, J. van Braband.
Leeuwarden, J. O. van Gruyssen.
„ B. Mulder.
„ V. Meursinga.
Leyden, G. J. van Leeuwen.
„ W. van Leeuwen.
Medemblik, N. H. Idema.
Monnickendam, Mej. de Ruyter.
Nijmegen, Pothast.
Oldenzaal, F. B. Bunning.
Oudewater, Wed. de Waal.
Oudenbosch, A. P. Mouw.
Purmerend, W. A. Mekkes.
Ravensteyn, F. A. v. d. Heuvel.
Roermond, J. J. Romen.
Rotterdam, P. Th. Bruam.
„ J. A. van Belle.
Schiedam, [illegible]
Schoonhoven, S. E. van Nooten.
Sneek, Hunsmans.
„ Mej. Warren.
Tiel, Wed. D. R. v. Wermeskerken.
„ A. van Loon.
„ J. A. [illegible]
Tilburg, [illegible]
Utrecht, J. R. van Rossum.
„ W. Maarschalkerweerd.
„ Anjelier.
„ Petit en Co.
„ H. H. van Romondt.
„ H. van den Heuvel.
„ H. A. Banning.
Vlissingen, N. J. Mestdag.
Weesp, van der Meer.
IJselstein, Mej. M. J. Verhaar.
Zevenaar, N. Vermeulen.
Zierikzee, Ochtman.
„ van Dishoek.
Zutphen, W. C. Mellink.
Zwolle, J. M. W. Waanders.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.